

FEJÉRMEGYEI NAPLO

Előfizetési árak

Ffalyben :		Vidéken :	
1 óra	1 K.	1 óra	1:50 K.
3 évre	3 K.	3 évre	4:50 K.
6 évre	6 K.	6 évre	9 K.
12 évre	12 K.	12 évre	18 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szent István-ter 1.

TELEFON 200.

Egyes szám: 4 fillér.

Hirdetés díjazás szerint.

Feltérő szerkesztő és lapfajdos: Baranyay Lajos.

A nagyiparu

államok hatalmas gyártelepein a szociális munkásvédelemnek olyan gyönyörű alkotásait ismerjük, melyek mindenkor jóleső érzelmeket keltenek abban, aki a termelőosztály érdekeit szívében viseli. Ott már ismerjük tökéletes változatokban a gyári gyermekszobákat, csecsemőotthonokat és szoptatószobákat. Nálunk is megvalósították már ezeket néhány humanusan vezetett gyárüzemünk.

Az asszonyok nagyon sokszor azért nem mehetnek munkába, mert gyermeküket nincs kire hagyni otthon. Ez az intézmény valójában annak a nagy feladatnak a megoldására van hivatva, hogy a rendelkezésére álló keretek között csökkentse a munkásnépél aggasztó mértékben növekedő gyermekhalandóságát. A csecsemők ápolásában ugyanis legfontosabb két tényező tudvalevőleg a rendszeres táplálás és a tisztaság lévén, a csecsemőszoba a két tényezőt szerzi meg magában a gyárban a munkásanyáknak.

A munkásnő, akit a megélhetés gondjai arra kényszerítették, hogy csecsemőjét egész napra egyedül otthon hagyja és idegen, saját gondjaikkal is elfoglalt szomszédok felügyeletére bizza, a gyárak ilyen intézményei mellett nyugodtan magával viheti csecsemőjét, őt tisztá és kényelmes ágyba fektetheti és teljesen nyugodt abban a tudatban, hogy az őrzéssel megbízott, hozzátértő ápolónők gyermekének legjobban gondját viselik. Az anya munkaközben minden 3—4 órában, — a csecsemő kora szerint engedélyt kap arra, hogy gyermekét, aki ott állandó orvosi felügyelet alatt áll, — maga táplálhassa.

Ezt az áldásos intézményt kelti most ismét életre néhány magyar gyártelep is. Sajnos azonban ezek még mindig csak speciális különlegességekné tekinthetők. Mikor lesznek általánosak? Mikor?

Háború.

A nyugati harctér eseményei fokozatosan haladnak előre. Most már tisztán láthatók azok az előrehaladások, amelyeket a németek verduni tervszerű akciója eredményezett. Az ellenség jelentéseiből is ellenőrizni lehet, hogyan haladnak előre a németek erődről-erődre, faluról-falura, árokról-árokra. Az összes csapatok támadási céljai egymással összefüggésben vannak és a verduni, az argonnei és a woivreii csapatok akcióját egy közös akararat vezeti és irányítja. A németek legutóbbi nagy sikere Béthincourt elfoglalása és Avocourt faluá. Mindkét helyen a franciák véres harcok után voltak kénytelenek a terepet a németeknek átengedni.

Szaloniki.

Egészen nyilvánvaló, hogy a Szalonikiben táborozó entente csapatok általános nehézsége a tengeri háború megszigorításának tudható be. A német tengeralattjárók a Földközi-tengerben is irtózatlan céltudatossággal működnek és a francia szállítóhajók, amelyek élelmezést és tüzelőanyagot volnának hivatva Szalonikiba vinni, már-már alig merészkednek utra indulni. Ezzel szemben milyen fölényben vannak a magyar-osztrák és a német csapatok. Kövess és Gallwitz tábornokok dicsőséges őszi hadjárata csak most mutatja igazi eredményét, hiszen Hamburgtól Konstantinápolyig, egyetlen megszakítatlan élelmezési terület a középhatalmak és a hozzájuk csatlakozott szövetségesek egész territóriumára.

Olasz harctér.

A görzi grófságban az ellenséges tüzéség az arcvonalunk mögött fekvő helységeket tűz alatt tartotta.

Egy Caproni-féle repülőgépet, miközben Lucinico közelében leszállott, agyutüzelésünk megsemmisített.

A többi arcvonalon a rendszeres harcok tovább tartanak.

A Sugana-völgyben az olaszok agyutüzeléssel felgyújtották Caldanzotot.

Ellenséges repülők bombákat dobtak Rivára.

A Tonale-úton az ellenségnek sikerült az éjszaka megvetnie lábát, a Peronetol délre néhány előretolt árkunkban.

A Hadsegélyző Bizottság alakuló közgyűlése.

Ennek a háború intézménynek fontosságáról tett bizonyosságot az a lázas érdeklődés, amely megelőzte az újraalakulását. Nemcsak tagokul jelentkeztek tömegesen, amely tagság semmi anyagi kötelezettséggel nem jár, csupán erkölcsi támogatást kíván, hanem máris tekintélyes összeg gyűlt egybe, amely teljesen elegendő arra, hogy megalakulásával áldásos működését is azonnal megkezdhesse.

Miként már jeleztük, a Hadsegélyző működése az egész vármegyére ki fog terjedni és egyik fontos hivatása lesz, hogy mindennemű ügyes-bajos kérdést és kérelmet elintézzon, hogy mindenkinek panaszára iparkodjék orvostást szerezni. Egész ügymenete úgy lesz beállítva, hogy a közönség teljes kényelmét szolgálja. Minden nap hivatalos órákat fog tartani, amely alatt bárkinek rendelkezésére és segítségére fog állani.

Szervezetének teljesen hatóság jellege van. A főispán, alispán és a polgármester vezetésével és irányításával fog történni minden ügynek elintézése. Nemkülönbön szoros kapcsolata lesz a város tisztifőgyésztel, az árvaszékkal, a járási főszolgabírói hivatalokkal, a rendőrtörökaptánysággal, a városi segély irodákkal és az állami hadisegélyirodával. A felek ügyeink elintézése hivatalosan fog történni. A szervezetben a hatóság vezetőinek a titkári hivatal és a választmányi tagok fognak segíteni, akik a Hadsegélyző ügymenetét vezetik. A közgyűlés ma, szerdán délután 5 órakor lesz a városház nagytermében gróf Széchenyi Viktor elnöke alatt. A közgyűlésre külön meghívókat nem bocsájtottak ki, hanem mindenkinek megjelenését szívesen látják és kéri. Különösen a hölgyközönség tömeges megjelenésére számítanak.

Dr. Prohászka Ottokár hadiárvaház.

Bárminemű hadijótékony-ságról is volt szó, Székesfehérvár és Fejérmegye olyan imponáló módon adott tanubizonyosságot nemesszivőségéről, amely előtt feltétlenül kalapot kell emelnie mindenkinek. A harctereken levő katoná testvéreinket bizonyára öröm tölti el, amikor ezt hallják s boldog meglepéssel mondják, hogy az otthonmaradottak se maradnak el az ő nagy áldozataiktól, amelyet vérben, életben, szenvedésben, nélkülözésben és a páratlan hősiességben hoznak. A fejmegyei fiúból a fronton Hindenburg-baka, Mackensen-huszár és József főherceg páratlan honvédje lett, az itthonmaradottakból pedig kifogyhatatlan áldozatkész szívek, akikkel, azt hisszük, kevés más vidék vette fel eddig a versenyt.

Hogy ez az áldozatkész, különösen melyik háború hősiességénél nyilvánult meg legszebben és legeredményesebben, könnyű eldönteni. Csak a számokat, a statisztikát kell nézni, az beszél legszebben. Legvilágosabban. És a számok dr. Prohászka Ottokár hadiárvaházat teszik az első helyre. Erre a háborus célra eddig a város és a vármegye

87336/66 koronát

adományozott s meg vagyunk győződve, hogy nem sokára a százezer számot fogjuk irni.

Az a nagy tisztelet és a rajongó szeretet, amely dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök iránt megnyilvánul, biztosít bennünket, hogy reménykedésünk valóra válik.

A mai napon ismét nagyobb adományok érkeztek a nemes célra Baranyay Lajos pénztárhoz: Baró Trautenberg Frigyesné, a dr. Prohászka Ottokár hadiárvaház központi és székesfehérvári bizottságának lelkes tagja, a következő adományokat gyűjtötte:

Móri Társas Kör	20 K.
Ulcz Nándor,	2 K.
Móri izrl. nőegylet,	25 K.

Egyes szám ára 4 fillér.

AZ URANIA AZ APOSTOL PETŐFI ELSŐ FILMJE.

A prólógot BENES ILONA színművésznő szavalja.

Fleischmann Gusztávné	25 K.
Móri jót. nőegylet	25 K.
Mörvidéki takarékpénztár	1000 K.
Móri ipartestület	50 K.
Br. Trauttenberg Frigyesné	500 K.
Dr. Szemere	20 K.
Tallian Vilmos	50 K.
Almásy Dénesné	20 K.
gróf Almásy Imre	100 K.
gróf Majláth Györgyné	20 K.
Ivánka Lászlóné	50 K.
gróf Oberndorf Hugóné	20 K.
Neumann Antal	40 K.
Székesgyházi gyűjtés	80 K.
Almásy Wenckheim grfné	200 K.
Czirákyné	10 K.
gróf Lamberg Henrikné	100 K.
Br. Fiáth Pál	100 K.
Br. Fiáth Pálné	100 K.
Összesen	2527 K.

Rekvirálják a háztartási fémeket.

A már közel két éve dúló háború folytán hadseregünk fémszükségleteit sem a mi szövetségeseink birtokában levő rézbányák, sem az önként beszolgáltatott fémtárgyak, sem az eddigi rekvirálások nem képesek immár biztosítani s ezért a kormány — melynek a háború győzelmes befejezhetőse érdekében kötelessége, hogy a szükséges fémmennyiséget bár-

honnan is előteremtse, — a magánosok birtokában álló háztartási és egyéb fémtárgyak rekvirálását is előreláthatólag rövid időn belül el fogja rendelni.

A kormány ezen rekvirálás elrendelését érthető okokból ez ideig kerülte, abban a reményben, hogy mindazok, akiknek birtokában használaton kívül álló, vagy nélkülözhető vöröses és sárgaréz-, nikkel-, bronz-, tombak tárgyak vannak, azokat önként a fémközpont útján hadseregünk rendelkezésére bocsátják. — Csakis ennek az akciónak sikeressége esetén számíthatni arra, hogy a kormány a háztartási fémtárgyak rekvirálásától legalább előlegesen eltekinthet.

A magyar nép a háború alatt hazafiasságának és áldozatkészségének már számos tanujelét adta s így bizony feltehető, hogy ezen felhívásnak is meglesz a kellő fogantatja. Minden háztartásban, padlásokon és pincékben egy kis igyekvéssel és jóakarattal találni olyan fémtárgyakat, amelyek tulajdonosaik hasznát nem veszik, illetve amelyek könnyen nélkülözhetőek, vagy más anyagból álló tárgyakkal helyettesíthetőek.

A fémtárgyainknak az országos fémközpont gyűjtő helyeire

önként való beszolgáltatása által nemcsak hazafias cselekedetet művelünk, de saját anyagi érdekeinket is helyesen szolgáljuk, mert 1) az önkéntesen beszolgáltatott fémtárgyakért jóval magasabb értéket kapunk, — mint a rekviráltakért; 2) a beszolgáltatott fémtárgyak árát azonnal készpénzben kifizetik, míg a rekvirálás esetén csak hónapok múlva juthat a tulajdonos a rekvirált tárgyak egyenértékéhez.

A háború és a tuberkulózis.

A háborúban lehetetlen megküzdeni a kedvezőtlen talaj- és időjárás viszonyokkal, ezért nemcsak új betegek egész raja tér vissza a frontról, de a régi nagyszámú apró tüdőcsucshurutok, brónchitisek is tüdővérszűsúlyosodnak. Hogy lehet e kérdést megoldani, mely kérdés nemcsak egészségügyi, de gazdasági veszélyeket is rejt magában?

A beteg katonáknak túlzusfolt kórházainkban való kigyógyítása lehetetlen és megfelelő száma új gyógyhely felállítására már égető veszély elhárítására tülhosszadalmis eljárás. E mellett a kórházi ápolás soká tart,

ha nagy tömegekről van szó és nagyon költséges.

Németország mintaszerű védekezése a tuberkulózis ellen ezt a két alapelvet tartalmazza: 1. a tuberkulózis minden éghajlat alatt gyógyítható; 2. bár egyesek számára sokat jelent a kórházi ápolás, tömegeknél pedig — mindenesetre nélkülözhetetlen — láncszeme a gyógykezelésnek. Ezekből az alapelvekből önként következik azután az is, hogy gyógyhelyek a német birodalom minden részében felállíthatók és nemcsak kedvező klímájú helyeken. Kiválgott továbbá az is, hogy egy jól szervezett védőakció tuberkulotikus családok lakásának és táplálkozásának javításával, egyes betegek vagy gyanúsak szeparálásával, tágabb körű és gazdaságosabb eredményeket érhet el, mint a kizárólagos kórházi kezelés. Minden felhasználható erőnek, laikusoknak, apólonóknak, tanítóknak, papoknak kellő kiképzésével, azután elértek azokat a — majdnem jónak mondható — állapotokat, melyek Németországot ma jellemzik.

Nálunk a tuberkulózis-ellenes harc eddig legnagyobb részt az egyesek és magánjótékonyági intézmények privilegiuma. Érthető, hogy a jótékonyág kiapadhatatlan forrásai kórház-

TARCA.

A legszebb nőta.

Nem hiába, hogy a legszebb nőta a banknóta, hanem arra a nőtára járja is az egész világ. Járja lassan, járja frissen, járja eszevesztetten, ahogy már taktusa kívánja. Ilyen már a világ, mikor pusztulásnak indul benne minden eszményiség: minden esztendő kigyomlárlakéból egy-egy nemesebb vonást, mint a napok a hatvan esztendő ember fejéről a deresülő szálatok...

Özvegy Lányinének ez volt legnagyobb keserűsége. Sok csalódás érte már az életben, de legkeserűbb volt neki, hogy az emberek olyan önzők, futnak rohananak, letiporják utközben a legszebb virágot, csak hogy egy köröt leszakíthassanak, melynek érdes ágai között véletlen olyan rongy akad, melyet bankónak neveznek az emberek. Igen, őt, meg a leányát, a szép Elvirát észre se veszik, pedig... pedig Elvira kisujja egymaga többet ér, mint akárhány leány egészben véve, ha mindjárt megannyi bankóval van is a szoknyája bélével.

Különbön volt az régen. Többet értek akkor az emberek. Ott van minjárt Lányiné maga. Ha neki is a pénz lett volna teljes életében az istene, akkor nem jutott volna szegénységre, akkor még most is ott lakhatné abban a csinos kastélyban, melynek netéz damasztfüggönyös ablakai büszkén hordták körül tekintetüket a gyönyörű ötszáz holdas birtokon. Hanem hát persze hogy persze! nálunk a magyar vendégszeretet lakozoit, nem pedig a rideg önzés. A ki hozzájuk jött, az otthon érezte magát — sajnos hogy most alig ismeri őket mégis valaki. A birtok eluszott s az emberek elfeledték őket.

A nyomorult hálátlanok! Lányiné karjai közé szorította a viruló gyermekét, csókot szorított angyaltiszta homlokára s fájón mondta:

— Szegény, szegény gyermekem!

Azután könnyek gyűltek szemébe.

— Ne sírj anyám, vigasztalja Elvira, hagyj azt a multat, hiszen eltemették már régen minden emlékestül.

— Eltemették gyermekem, igazad van, mondá Lányiné, de

hiszen nem a mult az, mi könnyít lakaszt szememben.

— Hanem? kérdezte a leány elcsodálkozva.

— A jövő, kedves aranyágam volt a szomorú-felelet, a te jövőd édes Elvirám. Boldognak szeretnélek látni, de a világnak nincsen boldogsága szegény számára.

— Hát nem vagyunk mi boldogok? Nem szeretjük mi egymást?

— Hadd azt lányom, azzal meg nem vigasztalsz. Azt értem én, hogy olyan íeslő rózsának mint te vagy, egészen más a célja, mint édesanyja oldalán elhervadni. Ládd-e, kedves Elvirám, ennyit ad szegény leánynak az élet. Ha könnyet látsz szememben, ne gondold hogy magamért sírok, boldognak szeretnélek látni s fáj, hogy nem tudlak azzá tenni.

— Pedig azzá tehetsz, mondá ünnepeles hangon Elvira hirtelen.

— Hogyan? hökkent meg Lányiné.

— Csak úgy, hogy van a ki engem szeret, én is odaadtam neki szívemet, egy hibázik boldogságunkból midőssze a te áldásod.

— Ah! kiáltott föl Lányiné

mérhetlen elragadtatással, tehát mégis? Mégis van-e világon, ki nem keres kincset, gazdaságot?

— Van mamám, mondá büszkén Elvira s anyja keblére fejte égo arcát.

Lányiné vonásai szinte átszellemlültek. Elvira szavai boldoggá tették. Darabig szótlan élvezte azt a boldogságot, csak azután tette föl a kérdést:

— És ki az a nemes lélek, ki manapság még önzetlenül tud szeretni? Ki szegény leányt is oltár elé akar vezetni?

— Egy másik szegény ember.

— Hogyan lebbent el a kérdés Lányiné ajkairól.

— No igen, felelt Elvira kedves természetességgel, egy szegény hivatalnok, Ambrus Ernő.

— Ambrus Ernő? tört ki az anya, az a hivatalnok ott túl a szomszédban, kinek egybebe nincsen a fizetésen kívül?

— Ugyanaz volt a határozott felelet.

— S mit nyujtana az nekéd édes gyermekem? folytatta Lányiné egészen lehanganosan.

— Amit keresek s miről álmodomozom: — boldogságot.

Az anya rázni kezdte fejét.

— Az nem lehet... nem, az nem lehet, tette hozzá azután.

SÖVEGJARTÓ vászonáruhaza, Barátok épülete.

Nagy választék

fehér és színes barchetok karton, schiffon és damastból. Különlőféle vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendők. Agy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracszövetekből.

OLCSÓ

szabott árak

Az Apolló színházban

CSÜTÖKÖN, PÉNTEKEN ÉS SZOMBATON
április hó 13, 14 és 15-én

kerül bemutatásra a kinematografia
legragyogóbb produktuma a

SALAMBO

Flanbert Gusztáv világhírű regénye után 6 felvonásban. — Ami pazar díszlet, hatalmas tömegjelenet és mesés pompa elképzelhető, mind megtalálható e filmen.

alapítások felé irányulnak, ahelyett, hogy óvintézkedések széleskörű életbeléptetését organizálnák. Ez pedig éppen most menne a legkönnyebben, hisz még sohasem volt a lakosság ily nagy tömege higiénikus intézkedésekre oly kötelezhető, mint ma.

A város közegészsége.

Dr. Bierbauer-tisztii főorvos jelentése.

Bárha mást is mondanak a statisztikai számok, a város közegészségét a múlt hónapról jobbnak véleményezhetjük, mint az előző hónapokban volt. A vörheny, mely az óta a szörvénynósnál folyton nagyobb számban fordult elő, ma már csak mutatkozik. Most azonban a kanyaró lép fel nagyobb számmal, mely eddig igen enyhé lefolyású, nem különben a szamárhurut uralkodik. A tüdő- és légutak különböző bántalmain kívül, ezek voltak az uralkodó betegségek.

Született 62, (1.69 pro mill.) Ebből törvényei fi 30, nő 30. Házasságonküvi fi 1, nő 1. Ikerpár 2, halva lett 1. Házasságra 16 pár lépett. Meghalt 106. (2.90 pro mill.) Ezek közt fi 68, nő 38. Ebből 7 éven alul volt törvényei fi 11, nő 7. Házasságon küvüli fi 1. A polgári kórházaknak 23 halottja kö-

— Es miért nem? kérdezte Elvira elsődalkozva.

— Mert szegény ember, volt a határozott válasz, szegény ember pedig boldogga nem — tenet soha.

Te szép leány vagy, bárót, grófot megérdemelnél, hogyan adják tehát egy szegény hivatalnokhoz?

De ha egyszer szeretem! kiáltott föl szinte szemrehányással Elvira.

— Szereted, szereted... de a szerelemnek sem szabad egészen vaknak lennie.

— Hát nem te mondtad anyám, hogy az igazi szerelem nem ismeri az önzést?

— Egészen úgy van, magyarázta ki magát Lányiné, ha a világban több volna az önzetlenség, akkor gazdag kérék kopogtatnának sorba az ajtókon... Hanem hát reméljük. Mert azt csak belátod édes gyermekem, hogy olyan koldusosh, mint Ambrus Ernő, nem adhatlak.

— Olyat mindig kaphatsz, még akkor is, ha majd megvénülz.

— Elvira nem felelt, csak lehajtott fejt s fájó könnyeket hullatott. Eszébe jutott a közmondás, hogy legszebb nóta a banknóta; arra nóta járja az egész világ arra járja az ő kedves mamája is, miközben folyton az önző világgal vesződik, azt szidja szapulja.

zül 12 volt idegen. A BM. által megállapított hősi halált halt székesenérvári volt 26. Helybeli katonai kórházakban 29 halálozás volt, (nincsenek beszámítva). E szerint a halálozások a születéseket 44-el mulják fölül, de ha a 12 idegen polgári kórházi halottat leszámítjuk, ugy a népesség apadásá 32 lesz.

Nevezetesebb halálokok: Vele született gyengesség 5, górcsök 7. gyermekszály 1, bélhurut 2, difteritisz 1, szamárhurut 2, vörheny 2, hasitífusz 1, tüdőlob 12, (1 orosz hadifogoly, 3 katona) tüdővész 25, (4 idegen polgár, 8 katona, 2 szerb, 6 orosz fogoly, (guta 5, agkór 15, egyéb természetes halál 1 szerb fogoly és 6 katona, külérőszaki halál (harctéri) 3 katona.

Járványok, betegségek.

Fertőző és ragályos kórok állása: Hastífusz volt 4, (2 közkórú lisa 1 katona). Meghalt 1, ápolásban maradt 14. Vörheny maradt 12, szaporodott 9, összes 21. Gyógyult 12, elhalt 2, maradt 7. Bányahimlő 12, gyógyultak. Difteritisz maradt 1, szaporodott 6, összes 7. Gyógyult 5, elhalt 1, maradt 1. Szamárhurut maradt 29, szaporodott 32, összes 61. Gyógyult 30, elhalt 2 maradt 29. Valódi himlő volt 1, gyógyult 1. Gerincagyhártyalob 3, maradt 3.

Az oltási előmunkálatokat befejeztük, sőt az újraoltások 23-ad részével készen is vagyunk, tekintettel a fenyegető himlő járványra, a kóbor cigányok apraja-nagyja, a BM-ri rendelet értelmében, mind be lett oltva. A csecsemők első oltása a melegebb idők beálltával lesz csak fogánatosítva.

A tüdőbajosokat gondozó intézet jelenti, hogy gondozott 150 családod, 509 taggal, gondozásukra 980 K, 96 fillért adott.

A Vöröskereszt munkája.

A helybeli Vöröskereszt egylet vasuti üdítő állomásának jelentése szerint március hó 1-től, április hó 1-ig vasuton érkezett sebesült és beteg, itt maradt 1148, tovább ment 12693. Itteni kórházakból elment 1430. Frissítőt és ennielőt kapott 15.307, új kötést 114, gyógyszer 248, egyéb szert (bot, mankó, stb.) 1914. augusztus 3-tól vasuton érkezett sebesült és beteg 225.045, ittmaradt 56.515, tovább ment 168.530. Itteni kórházakból elment 35.598. Frissítőt kapott 242.107, új kötést 4.000, gyógyszer 4017, egyéb szerelvényt 2023.

Vegyvizsgáló állomás jelentése.

A városi vegyvizsgáló állomás 23 tejmintán közül 8-at talált a törvényesabta követelményeknek meg nem felelőt. (34,7%). A vizvezetési víz összetétele (kémizmus, faunája és florája) nem változott, a víz állandóan jó minőségű volt.

HIREK.

Háborustémák.

A husvéti ünnepek közeledtével üzerek járják be a falvakat, összevásárolják a tojástermet, hogy azt azután drága áron bocsássák a piacra. Annnyira mennek ezek az üzerek, hogy előre megvásárolják az egész várható tojásmennyiséget, ugynevezett reménybeli vásárt csinálnak vele. Ezeknek a manipulációknak hatását már érezni lehet a piacon, ahol a tojás ára nap-nap után emelkedik.

Ilyen üzelmek láttára önként az ember ajákára toltul az a kérdés, vajjon európailag adminisztrált, országban élünk-e? Van-e még a számító, a közönséget kiszolgáló üzérkedésnek olyan neme, amely itt nem találna meg maga számára a legkedvezőbb életfeltételeket? A törvényszéki rovatok hemzsegnének a hadseregszállítók bünygyeinek tárgyalásától. Az élelmiszerek hamisítói, elikkasztói, a mesterséges árielhajtások ravasz és fondorlatos emberei, kartelleknek és ringeknek a fogyasztó közönség zsebe és gyomra ellen intézett merényletei már oly gyakoriak, hogy a közönség az ellenök való védekezésbe belefáradt. Pásultán tűr, nélkülöz és zuhan az anyagi romlás mélységébe.

Annyszor hallottuk illetékes helyről azt a kijelentést, hogy a háborus viszonyokat senkinek sem szabad fölhasználni a megérdeklődésre. Törvénytelen használni a háborúból hazafiatlanság és sanyos bánásmódok közérdek ellen, melyeknek megsértése ilyen nehéz időben kiszámíthatatlan károkat okozhat, sőt a háboru célját is veszélyezteti.

Hát-ha így van, miért nem akadályozzák meg? Hazafiságra, becsületre, tisztességre appellálni, hiábavaló. Két év alatt ezt már beláthatták volna. A lelketlen kufároknak az ilyen beszéd ép oly értelmetlen, mint az analfabátának a betűvetés művészete.

— Katonai kintűtetés. Báró Altorjai Apar Sándor alábor-nagyot, a 13. huszárezred volt parancsnokát Ófelsége legfel-felsőbb elismerésben részesítette kitünő hadiszolgálatáért.

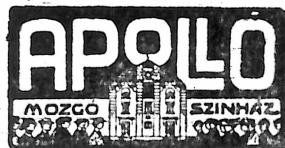
— Dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök szózata a közgyámokhoz. Az Orsz. Kath. Növédő Egyesület április 14-én Budapestben gyűlést tart, amelyen kiválóképpen a főváros közgyámjával óhajta megismertetni anyja- és csecsemővédelmi munkáját, az Anyák Körét. Az illes tárgysorozata a következő: 1. Elnöki megnyitó, tartja gróf Zichy Rafealné, az Orsz. Kath. Növédő Egyesület

elnöke. 2. Az Orsz. Kath. Növédő Egyesület Anyák Körét ismerteti özv. Báthori Nándorné főtítkár. 3. A csecsemővédelmi vándorkiállításról beszél Szántó Menyhért, a Társadalmi Múzeum igazgatója. 4. Szózat a közgyámokhoz. Mondja dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök, az Orsz. Kath. Növédő Egyesület egyházi felügyelője.

— Elhunyt plebános. Az egyházmegye papságának egyik idősebb tagja dőlt ki Kovács Alajos nyugalmazott plebánosban, aki folyó hó 10-én Csákberényben meghalt. Kovács Alajos hosszú évtizedeken keresztül Csákberény községnek volt a plebánosa. Betegsége miatt néhány évvel ezelőtt vonult nyugalomba, de tovább is azon községben maradt, amelynek hosszú időn keresztül lelkipáztora volt. Haláláról a következő gyászjelentés adták ki:

Röhlich Sándorné szül. Kovács Mária mint testvére; maga valamint az összes rokonság nevében fájó szívvel tudatja, hogy felelhetetlen jó fiúvra és rokonuk Kovács Alajos nyug. plebános f. hó 10-én este fél 10 órakor hosszas szenvedés és a haldoklók szentségének átjatos felvétele után életének 72-ik, áldozásának 42-ik évében visszaadta lelkét Teremtőjének. A megboldogult hült teteme f. hó 12-én d. u. 4 órakor fog a csákberényi róm. kath. temetőben nyugalomra helyeztetni, — az engedszel szent mise áldozat pedig f. hó 13-án reggel 8 órakor a csákberényi plebánia templomban fog a Mindenhatóknak bemutatni. Nyugodjék békében.

— Az Oltáregylet szokásos kiállítására virágvasárnap nyílik meg s látogatható vasárnap és hétfőn 9—6 óráig.

Szerdán, április 12-én:

Egynapos műsor.

Két slágerrel!

AZ ARANYÖRZŐ.

Wildwest-dráma 3 felv.

A gigerli.

Vigjáték 3 felv.

Osztrák-magyar hadihíradó.

Mozgóképek hetiszeme az északi és déli harcterről.

Előadások fél 7 és 9 órakor.

Rendes helyárak.

Tavaszi KALAP MODELL ujdonságok

blóuzokból óriási választék. OLCSÓ ÁRAK.

KALAPOK ÁTALAKÍTÁSÁT ELFOGADOM.

megérkeztek; bő választék áll az urhölgyek rendelkezésére, ugy az egyszerűbb, mint a legelegánsabb formákból. Közlismert női szabóságomban készült

Radó

női divat különlegességek üzlete, Nádor-utca 1. sz. — Telefon 341.

— **Április 11.** A hivatalos ünnepek úgy a közhivatalokban, mint a tanintézetekben a szokásos módon ülték meg. A hivatalokban a munka szünetelt, az iskolákban pedig szünet volt és ünnepélyt tartottak.

— **Nyugdíjazott tanítók figyelmebe.** Amá nyugdíjazott tanítók megnyugtatására, kik a drágasági pótlék iránti kérvényeiket benyújtották, közlik, hogy az országos tanító nyugdíj- és gyánfajap terhére nyugdíjazott tanítóknak a Hadsegítő Bizottság részéről való segédlemezése rövid időn belül kedvező elintézés nyer.

— **Uj maximális terméssarak.** A hivatalos lap közli a kormányrendeletét, amely megállapítja az 1916. évi termésből származó kukorika, száraz bab, borsó és lencse maximális árát. Ezek az árak magasabbak mint a múlt évben voltak. 1916. augusztus—szeptember közöttesleges és kevert tengeri morzsolva 30 K, fajtengeri morzsolva 33 K, 1916. október 30,50, 33,50. 1916. november 31 K, 34 K. 1916. december 31,50, 34,50, 1917. január 32 K, 35 K. február 32,50, 35,50. 1917. március 33 K, 36 K. 1917. április 33,50, 36,50. 1917. május vagy később 34 K, 37 K. Az új termésből származó babért, borsóért és lencseért követelhet, legmagasabb ár métermázsánként a száraz babra nézve 56 K, a száraz borsóra nézve 66 K, a száraz lencsere nézve 66 korona. Az első évi termésből származó tengeri, valamint száraz bab, borsó és lencse-készletekre vonatkozólag érvényben álló rendelkezéseket ez a rendelet nem érinti.

— **Hangverseny.** A zenekedvelők szerda esti fél 9 óráig hangversenye iránt óriási érdeklődés mutatkozik a körönség körében. Az est közreműködői: Rozgonyi Agnes hegedűművész, Budehovits Mária a m. kir. opera tagja és Hermann László. Legyet Krausz Verona tőzsdéjében válthatók.

— **Titkos a hazárdjáték.** A kártyás életől olyannyira hírhedt városoknak a legközelebbi napok nagy szenzációt hoznak: a belügyminiszter rendeletileg fogja tiltani a klubok hazárdjátékait s ezek között elsősorban a bakkarát. Ez a rendelet, amely szinte természet-szerű következménye a záróra korlátozásának, alapjában ingatja meg a klubéletet, de egyszerűen a hazárdjáték megnevezését is jelenti, mivel a rendőrségnek generális felhatalmazást ad a miniszter, hogy szigorú ellenőrzés alá vegye minden helyűt a hazárdjátékot. Most azonban, hogy a kaszinókból is kiséprik a hazárdjátékot, a rendőrségnek kötelessége lesz, hogy a kávéházakat is ellenőrizze és hazárdjátékot szigorú következtetéssel lehetetlené tegye.

— **A dunai teherforgalmat sürgetik** a dunamenti községek vezetői, mert bár a személyhajók már rendszeresen járnak, az uszályok seregét húzó tehergőzösöket még csak ritkán látjuk s a láthatók se bonyolultak le helyi forgalmat. A megintertállt hajózársaságok kijelentették, hogy mihelyt lehet, segítenek a bajon, a hajók azonban most másfelé vannak elfoglalva.

— **Katonalételek.** Herbrich Károly, wassersuppeni lakos a harctéren kapott betegsége következtében elhunyt. Témlete április 12-én d. u. 2 órakor lesz a Csapatkórház halottasházából.

— **A por.** Engedje meg tisztelt Szerkesztő ur, hogy a székesfehérvári zsurnalisztika állandó nyíró rovátát a porról az idény beállta előtt csekélységem nyissa meg. Nem kellemetlenkednék írássommal, de egy igazán furcsa eset történt velem. Orvosi rendelre naponként többórás sétát kell tennem. A kurát tegnap is betartottam és sé táltam. Merre jártam? Igazán nem tudom megmondani, mert a portengerben egyáltalában nem tudtam tájékozni magamat. Kurám végzetével a fürdőbe mentem, hogy azt a néhány kiló port, amely reámrakodott, leösmssam. Bemegek a fürdőbe, egyik ismerősöm figyelmeztet a fürdői szahályokra, amelyben az áll, hogy olyan poros passz, mintén, nem fürdőhetek, hanem előbb privát tisztálkodást kell végeznem. Röstelve a dolgot, hazamentem s otthon ilyenformán mérgeelőtem magamban: Miért van a vízvezeték? Miért nem locsolják végig a várost a tűzcsapokkól, mikor ilyen szélvihar még a szomszédközségek porát is hozzánk hozza? Azután még sok hasonlófólet mérgeelőtem ki magamból, míg végre a feleségem megunt a dűnyűgésemet s elhallgattatott. Az érvek egész légióját vagdosza a fejemhez. Eleinte ugyan nem győzött meg velük, mikor azonban felvilágosított arról, hogy azért nem lehet öntözni, mert a vizet is' rekvirálták, beadtam a derekamat. Elhittem, hogy így van, mert máskülönbön ilyenkor nem engednének bennünket fulladozni. Tisztelettel Figyelő.

— **Férjhez adják a hadiárva leányokat.** Nagyarányu mozgalom indult meg a vagyontalan hadiárvaik érdekében. Evi tizkoronás befizetéséből alapot akarnak létesíteni, amelyből a vagyontalan hadiárvaik tizennyolcadik életévük betöltése után, amikor önállósítani akarják magukat, az iparuk folytatásához szükséges eszközöket megkapnak a módosabbak magasabb tanulmányokat is folytatnának, a férjhezmenő leányokat pedig kelengyével, varrógéppel és egyebekkel látják el. A mozgalomhoz már eddig is több megye csatlakozott így: Bihar, Pécs-Bodrog, Hont, Kolozs, Baranya, Somogy, Torontál, Temes és Zemplén vármegye. A tizkoronás aláírások nagy mennyiségben folynak be. Kövesse is példájukat Székesfehérvár és Fejérmegye is.

— **Az olasz szocialisták követelik a veszteség-listát.** Az olasz szocialistalapak azzal fenyegeti meg a kormányt, hogy utcai tüntetéseket rendeznek, ha tovább is eltitkolják a harctéren szenvedett veszteségeket. A szocialista párt a hét végén a kamarában is megintertállja ebben az ügyben a kormányt.

— **A hét szenzációs eseménye** lesz az Apollóban csütörtökön, pénteken és szombaton, szinre kerülő „Salambo” című hatalmas filmalkotás, mely Flaubert Gusztáv világhírű műve utána készült és páratlan szép a maga nemében.

— **Ujtás a női reform-fűzők terén;** gyári lerakatot sikerült szereznem oly higienikus „Rádium” reform-fűzőkből, melyek a gyomrot teljesen szabadon hagyják, csak a hasat és csipőt fűzik, kényelmes járást és szabad mozgást biztosítanak, ütésnél nem hátrányosak. — Vételnél feltétlen csak „Rádium” fűzőt tessék kérni! Egyedüli elárúsítás egész megyére Vormes Frigyes-nél. Blous-ujdonságok állandó rak-tára.

— **Köhögés és rekedtség ellen** a legjobbnak bizonyult háziszser a dr. STÖRK-féle komprimált mell-pasztila. Egy doboz ára 50 fillér. Kapható Szűts Róbert „Magyar Korona” gyógyszerárában, Székesfehérvár, Városházter.

A háboru és a keresztényesség.

Irtá: **Agoston Mihály.**

(Folytatás.)

Emberi akarattól irányított és irányított harcokban, a vérben, a pusztulásban nincs jelen a győzelem Istene, a küzdők hatalmas Jehovája, az maradjon csak továbbra is a képzelti Mars, vagy akár a végzet, a keresztények Istene, a küzdők örökkévaló, hatalmas Jehovája kikapcsolódik a fegyverek zajából, a vérből, az izonyruval; az egyedül az égyen mellett jöhet számításba, a sok ártatlan és akaratlan kívül küzdő mellett és nem háborus, hanem egyéni vonatkozásokban. Oda áll jóságával a benne bizó és hívó küzdő mellé, bátorságot önt a szívébe, próbára teszi, visszahozza, vagy ha úgy akarja, magához inti. Ez az szerepe a háboruban: tehát a jóság, a szeretet.

És hova lett a felebaráti szeretet, melyet Jézus hozott a világra? vagy az ő országa csakugyan annyira nem e világból való, hogy az emberi természettel már össze sem fér a béke és a testvériség, melyre a keresztény erkölcs alapítva van? Annyira az ördög az ur a földön a népek életében, a társadalmi berendezkedésekben és a politikában, hogy Isten igéje mindenütt süket fülekre talál és nem képes megállítani a háború forogtatását, melyet csak gyarto ember indulatok és alsóbbrendű emberi ösztönök támasztottak fel? Az Isten. A Megváltó vár reánk, hiv bennünket, üzenetet küld a földi tolmáccsal, Szent Péter utódlája, majd a szívünkbe sugal: Pax! Pax! De mi gyavaságban vergődünk, gyűlöletben fuldoklunk, nem akarjuk meglátni a mi megbantott, és melyen megszorított Ányáinkat, Istenünket, kiben egyik és testvérek vagyunk mindannyian a földnek valamennyi emberet. Nem halljuk meg a hívó isteni szót, arcunk piros a vértől, a kezünk is, a ruhánk is, a lelkünk is. Valami bálványra hasonlítunk mi földi emberek, mámorosok leszünk a reánk csurgó meleg vértől, a borzalmaktól! Hol kékis a megváltó szó, a „Pax” és hova tűnt el az Örökkévalóba vett hitünk?!

(Folyt. köv.)

Az Apolló színház iroda hírei.

Az aranyásó. Ez a címe az Apolló színházban szerdán szinre kerülő 3 felvonásos Wildwest drámának, melynek tárgya az aranyásók mozgalmas életéből van merítve. Kalifornia gyönyörű vidékén játszódik le a dráma, mely bővelkedik a hatásosabb hatatosabb jelenetekben. A műsor keretében „A gigerli” című 3 felvonásos kacagató vígjáték is bemutatásra kerül. Erdekes hadihíradó és mozgókép hetiszemle egészíti ki a műsort.

Telefon 233. — Tefon 233.

Szerdán és csütörtökön
április 12 és 13-án:

A verszőhelyen

Háborus filmszenzáció a Galicián harctérről hiteles útközetek sorozatával 4. felvonásban.

Lili Zaugenberg főszereplésével.
Nagyszabású pótműsorral.
2 előadás fél 7 és 9 kor.

APRÓNÍRDETESEK.

Mindenesfiut, tiszteességet felvez az Egyházmegyei Könyvnyomda Szt. István-ter. 1. sz.

Ügyes betti leány ki a kiszolgálásban és penzkezelésben is jártas kerestetik. Cim a kiadóban.

Külnő rózsatrompái kapható Gözmalom-utca 4. fűszerüzletben.

Gyerekkocskik legolcsóbbtól a legfinomabbik Górendai Gyula vászon, fehérnemű, gyermek-kelengye üzletben kaphatók, Székesfehérvár, Kosuth-u. 4.

Kárpitos munkákat szolid és megbízható kivitelben készít Turner Imre kárpitos és díszítő Szt. István-3. szám.

Egy 12 személyes porcellánkészet eladó. Honvét-utca 5. szám.

A Stampay-féle imak és énekek kaphatók Horváthné és Rónainé papirkereskedésében 50 és 70 filléres árban.

Óriási ribizke tővenként 16—20 fill., bötérmő málna tővenként 4—5 fill., nemes számóca (eper) palántánként 1 fill., nürnbergi édes torna kilogrammonként 60—80 fill., óriási bibor-szászország palántánként 4 fill., nemesített krizantim palántánként 4 fill., közönséges krizantim csomónt 10 fillér kapható Széchenyi-u. 26. sz.

LEGUTJABB
női selyem tagal- és szalmakalap-formák.
Legdivatosabb virág-, toll és kalapdiszek.
BLOUSEUJDONSÁGOK.
Legolcsóbb árban kaphatók
Kováts Antalnál Székesfehérvár. Városházter. —